Ч. 188 (13.733). Львів, четвер 19. липня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Нова голодова загроза для України.

Що каже про це д-р Амменде в Америці.

До Америки приїхав з Европи дня 28. червня **д-р Евальд Амменде**, секретар Міжконфесійного і Міжнародного Комітету Допомоги Голодуючим в Совітському Союзі. Головою того Комітету є кардинал Теодор Інніцер з Відня.

Д-р Амменде приїхав до Америки від Комітету і зокрема від голови його, кардинала Інніцера, щоб поінформувати американську публику про голодовий стан у Совітському Союзі.

Нюйорський „Таймс" у виданні з 1. липня подає звідомлення про плян акції д-ра Амменде.

Читаємо там:

Д-р Амменде заповів учора (30. червня) неймовірну голодову катастрофу в голодових місцях Совітів цього року.

Він має на меті пробудити американську публичну опінію, щоб зрозуміла ситуацію, яку совітський уряд дбайливо закриває.

Д-р Амменде посвячує багато свого часу для гуманітарної праці в Совітах ще від 1920 року, коли то його брат помер з голоду в Петербурзі.

Він заявив, що Комітет кардинала Інніцера переконаний, що 10 міл. людей захопить голоднеча в Совітах в осени й зимі, та що аж тоді світ пізнає, яку втрату заподіяла на весну посуха для збору збіжа.

Д-р Амменде має фотографії, видані Комітетом офіціяльно, які зображують тіла виголоділих селян у містах України, що лежать по вулицях. Декотрі з тих знимок походять з Харкова, головного міста Радянської України.

Комітет, який заступає ріжні релігії й гуманітарні організації, небаром видасть світовий поклик до всіх держав, які мають надвишки збіжа, щоб перенесли ті великі засоби до совітського уряду, аби роздав їх між „колективи".

Д-р Амменде сказав, що голодова ситуація тепер майже така сама, як була в роках 1921—1922. Тоді теж совітський уряд заперечував істнування голоду. Але як світ подав допомогу, Совіти приняли її і признали, що серед селян панують жахливі відносини.

Мин. року признано, що врожай у Совітах був доволі добрий. Але й тоді, як обчисляють на підставі добрих джерел, померло в Совітському Союзі з голоду 5 до 10 міліонів людей. Цієї осени й зими буде щонайменше таксамо погано, якщо решта світу не поспішить з поміччю своїми надвишками збіжа.

Економісти заходили в голову, де поділти ті надвишки, які спричинюють журу вашим хліборобам, а цеж саме льогічна відповідь — сказав д-р Амменде.

Він додав:

— Найтрагічнішою обставиною в голоді 1933 року був факт, що коли люди вмирали з голоду на Україні і в інших сторонах Совітів, то совітський уряд вивіз за кордон більше як 1,700.000 бушлів збіжа, щоб добути закордонні гроші.

— Нема найменшого сумніву, що збіже, яке вивезено, було би врятувало життя кількох міліонів людей. Але їх життя не врятовано, а Совіти й досі ще заперечують, що був голод на згаданих совітських територіях.

— Нашим завданням є лиш поінформувати публику ріжних країв про факти у справі теперішньої голодової катастрофи в Совітському Союзі, але наш Комітет не збирає ніяких фондів — закінчив д-р Амменде.

Перший українець послом у соймі Саскачевану в Канаді.

Із трьох кандидатів української народности, які ставали до виборів у провінції Саскачевані, в Канаді, вийшов послом 19. червня тільки **д-р Ю. Драган**, що кандидував в окрузі Келвингтон. Д-р Драган дістав велику більшість голосів і мабуть два його противники потратили депозити. Виборці англійського походження піддержали його теж солідарно.

Д-р Драган був одинокий кандидат, що кандидував з ліберальної партії. Округа, в якій він кандидував, має лиш 25 до 30 проц. українських голосів.

Українці мали вже послів у провінціях Манітоба й Альберта, але в соймі Саскачевану це перший український посол.

Марш. Пілсудський зустрінеться з през. Сметоною?

Ред. Мацкевич з Вильна виїхав до Ковна.

Французький щоденник „Журналь де Деба" повідомляє, що марш. Пілсудський зустрінеться незабаром з президентом Литви Сметоною. Марш. Пілсудський рішився на конференцію з през. Сметоною після наради з колишнім премієром Пристором у Пікілішках біля Вильна, коли вернеться з Ковна. Мета тієї стрічі марш. Пілсудського з през. Сметоною привернути нормальні взаємини між Польщею і Литвою.

РИГА, 17. 7. ПАТ. До Ковна приїхав з Вильна редактор „Слова" Мацкевич з проф. унів. Людомиром Слендзінським і письменником Вишомірським.

Німеччина проти східнього Льокарна.

Німеччина покищо не дала рішучої відповіди на французько-британський проєкт договору взаїмної допомоги. Між Німеччиною і В. Британією відбуваються ще торги за певну рівноправність. Покищо Німеччина не погоджується на заключення договору східнього Льокарна, бо не бачить для себе відповідних користей.

ПАРИЖ, 17. 7. ПАТ. Промова мін. Барту у Байон про французьку закордонну політику знайшла живий відгомін у німецькій пресі. „Берлінер Тагеблят" пише, що Німеччина має аж надто багато причин, щоб триматись осторонь. Одною з таких причин є саме заява мін. Барту, що до заключення договору взаїмної допомоги мусить дійти перед поладнанням проблеми розброєння. Теперішнє положення Німеччини в Европі нелегке. Якби підписано договір взаїмної допомоги без Німеччини тоді ніякі запевнення не закриють факту, що Німеччину окружено. Колиж підпишемо цей договір, тоді майже нема надії поладнати зброєння. Ціла справа прийме кращий оборот, коли Німеччина посвятить хвилеву користь для кращої майбутности. Німецька преса з обуренням підкреслює факт, що промова мін. Геса в Кеніґсбергу до комбатантів прогомоніла без відгомону і мін. Барту не згадав про неї ні словечком. Зате мін. Барту з нечуваною гордістю підкреслював політичні фронти між Францією та її союзниками з одного боку і Німеччиною з другого боку. Після таких заяв нема вже ніяких оман.

—o—

Стіймо на сторожі цінностей.

Львів, 17. липня 1934.

В одному з попередніх чисел нашого щоденника (гл. „Діло" з дати 16. липня ч. 185) опублікували ми на чільному місці важенну своїм змістом енунціяцію Президії Укр. Нац. Демокр. Обєднання і Укр. Парл. Репрезентації. Зміст цієї енунціяції всім нашим читачам відомий. Ця енунціяція — це вимовний документ часу, це крик сумління відповідальних за наше національне життя чинників, це заклик до зрівноваженої громадської праці для зрілих громадян і пересторога перед недоцільними, шкідливими та руїнницькими вчинками для молодих, гарячих голов. Це накінець манїфест світа конструктивної праці проти всякої деструкції та анархії, що починає вдиратись у наше зорганізоване життя із нетрів законспірованого підпілля.

Ця енунціяція не перша. Вже не раз і не два видавали наші найвідповідальніші чинники подібні своїм змістом енунціяції, адресовані до нашого громадянства. Видавали їх названі вгорі чинники самі, видавали і спільно з іншими політичними партіями, що стоять на українській національній платформі, та які противставляться погубним максимам у роді тієї, що звучить: „чим гірше, тим краще". Одначе обговорювана енунціяція є завершенням всіх попередніх як щодо форми, так і щодо змісту.

На наш нарід йдуть одні за другими тяжкі удари. Ціла нація найшлася в обіймах великого лихоліття. І коли там, на нашому материку, над Дніпром, поставлена під загрозу сама фізична екзистенція нації, то тут всякі консолідаційні спроби, програми конструктивної праці та буденний порядок органічної щоденної роботи утруднюють та унеможливлюють своїж таки чинники, переважно молоді та недосвідчені, інспіровані до того невидимими і незнаними величинами законспірованого підпілля. Вони негують усяку конструктивну органічну працю будня, вони своїми подвигами натягають до неможливих меж нерви національного організму, вони наражують на загибіль наш національний дорібок, наші установи, вони потрясають слабими і женуть їх у чужі табори, вони намагаються оплюгавлювати, а навіть тероризувати цілий український світ конструктивної праці та унеможливити нормальне життя і розвиток національного організму. Вони своїм газардом у вчинках та гаслах спричинюють параліж енергії цілих сотень і тисяч юнаків, які попадають до вязниць на довгі-довгі роки і марнуються для нації, що так дуже потребує молодих сил та рук до праці і до боротьби за свої ідеали.

Після довгих зрілих розважань із болем серця ухвалювали одноднушно відповідальні

чинники текст обговорюваної енунціяції. Розуміли вони, що між старими і молодими все допустимі та можливі розходження, здавали собі справу з того, що між батьками і дітьми від віків були і будуть елементи непорозумінь, але не могли ідентифікувати їх із елементами звичайної сваволі та послідовного і постійного духа бунту проти всього, що не вийшло і не найшло апробати в законспірованому підпіллі.

Автори енунціяції ясно і недвозначно здавали собі також справу з того, що за невідповідальні подвиги та вчинки нашого підпілля хтось все таки безпосередньо відповідає. А відповідають за них в першій мірі їхні інспіратори і керманичі, дарма, що анонімові. А між ними є мабуть і не молоді, а поважні громадяни, що повинні би хіба холодним розумом, а не почуванням міряти сили та обставини, заки посилають юнаків на ризиковні та шкідливі для нації експерименти. Та видно, що для них не істнують такі категорії думки.

Не сентиментом, а вимогами твердого життя та інтересів нації кермувалися автори енунціяції, коли ухвалювали: „...важкі умовини **нашого життя вимагають від громадських працівників великого гарту духа, бож треба великої політичної зрілости і розваги, щоби настрої нашого громадянства, зокрема нашої молоді виявлялися не в актах розпуки, але в конструктивній праці“.**

Тому наше громадянство повинно і мусить цю енунціяцію взяти глибоко до серця та стати активно на сторожі всього національного дорібку, всіх цінностей та здобутків, які виставляє на загладу своєю сваволею наше підпілля. Його шкідливій та розкладовій роботі мусимо ставити гідний та розумний відпір і мусимо звільнити національне життя від його анархічних подихів.

Банкроцтво демократичного соціялізму.

Союз соціялістів із комуністами.

Коротка телеграма: Рада французької соціялістичної партії прийняла вчора резолюцію в якій погоджується на пропозицію комуністів у справі співпраці обох марксистівських партій і доручує виконавчому комітетові устійнити програму тієї співпраці. Та співпраця — читаємо у телеграмі — має на меті поборювати фашизм і війну. Партія рішила дальше — виступити спільно з комуністами в 20-ті роковини вибуху великої війни. Французькі соціялісти звернулися до II-го Інтернаціоналу, щоби той порозумівся з 3-ім Інтернаціоналом щодо евентуальної співпраці...

Коротка телеграма а скільки в ній трагічного змісту. Трагічний він тому, бо остаточно похоронює безперечно велику ідею, яка запалювала десятки творчих умів та обєднувала міліони. Навіть нам і всім іншим противникам матеріялістичного світогляду та безглуздої доктрини клясової боротьби нема чого радіти, що ідеї, яким промощував шлях Руссо, з усіх напрямків вибрали напрямок найгірший і дійшли врешті до самозаперечення. Бож рішення, до якого докотилася французька соціял-демократія у 94-ому році свого істнування, не значить нічого іншого, як заперечення всіх первісних своїх ідеалів, як офіціяльне признання до свого банкроцтва. Ще на 20 літ перед формальним оснуванням французької соціял-демократії, найстаршої взагалі соціялістичної партії, бо в 1820 році, ґраф Сан-Сімон і Фурієр проголошували мирний соціялізм як нову релігію визволення людськости. Основник соціялістичної партії у Парижі, Бляк, був лише орґанізатором визнавців наук попявщих учителів та ідей французької революції. І саме тому, що там, у Парижі, зродились ідеї соціял-демократії і що там, на французькій землі, защіпилась і прийнялась справжня демократія, що демократичний принцип побідив у французькій соціялістичній партії, що відкинула заповіди революційного комунізму Бабефа, — нинішній алянс французьких соціялістів з московськими комуністами є смертельним ударом для самої ідеї демократичного соціялізму. Справді — від лютневої паризької революції 1848 р. до резолюції про співпрацю з комуністами — це великий крок. Людськість за час, що минув між тими двома датами, пережила багато і пішла могутній крок вперед. Але в міжчасі людськість не затратила ще почуття ріжниці: що це права людини і свобода слова і право до праці в усуненню гнету упривілейованих, — а що повне невільництво і найжорстокіша цензура і голодова панщина і кровавий гнет упривілейованої кліки. Коли нині західна соціял-демократія перемішує ті поняття практичною співпрацею з комуністами, то ліквідує себе як ідею та змушує людськість до ліквідації її як політичного чинника.

Постанова, про яку донесла коротка телеграма, має справді величезне значіння. Величезне значіння не лише для історії людської думки, але й для укладу реально-політичних сил. Наслідком втрати політичних впливів у своїх державах, могутні ще недавно німецька, італійська, австрійська, польська соціялістичні партії втратили автоматично у 2-ому Інтернаціоналі свій попередній моральний вплив. Зовсім природно — до провідного становища дійшла французька соціял-демократія. Правда, не знаємо ще, яке становище займе до рішення соціялістів Блюма французька партія соціялістів-радикалів, що теж належать до II-го Інтернаціоналу. Роля совітського трубадура, яку прийняв на себе добровільно лідер тої партії Еріо в усякому разі страшенно ослаблює її евент. негативне становище. Автоматично теж до голосу доходять в усіх соціялістичних партіях ті їхні опозиційні меншини, які на своїх партійних зїздах заступали вже потребу спільного соціялістичного фронту соціял-демократів та комуністів. І тому, якщо навіть найближчий конгрес 2-го Інтернаціоналу ще відкинув би внесок французьких соціялістів на офіціяльну і формальну співпрацю з III-ім Інтернаціоналом — до тої співпраці вже невідклично йде. Невідклично наближується повний розвал соціялізму, як оборонця демократичних засад, оборонця тих усіх ідей, яких найбільшим ворогом став комунізм. Із французької революції живим остався для західнього соціялізму напрямні Якобінів. Демократичного краму там нема.

Однак треба бути позбавленим всякого обєктивізму, щоби не признати, що рішення французьких соціялістів є першим послідовним і льоґічним рішенням у соціялістичному світі від довгого часу. Теоретичний спір між двома таборами соціялістичного світа, між табором марксового й еволюційного соціялізму, що змагав до ім

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 19. ЛИПНЯ 1934.

ЛЕВ ЯСІНЧУК.

Там, де вродився і працював Марко Твейн.

Вплив книжки „Тома Соєр“. — Там, де вродився Марко Твейн. — У домі Твейна. — Памятник героїв Твейна. — Памятник Твейна з видання Місісіпі. — До печер Томи Соєра. — Дива печер і перші українці в них. — Поворот „домів“. Популярність Твейна. — Наш земляк, Твейн і Мусоліні.

Велику прислугу українському народові робила колись довоєнна Видавнича Спілка у Львові. Вона зазнайомлювала своє громадянство з перлинами рідної літератури, ставлячи її в осередку світового письменства. Популяризувала книжку й учила привикати до неї. В 1906 р. вийшла в тому видавництві книжка, яка собою мало що говорила. Це був „Тома Соєр“ Марка Твейна у перекладі Юліяна Панькевича. Так наче сьогодні тямлю, як то я з недовірям взяв у руки цю книжку, розгорнув і по прочитанні кількох речень причепився до неї та не відложив, доки не скінчив. Я сміявся й радів, переймався очайдушністю героїв, дрожав за них, журився їх долею в печерах і тішився враз із цілим американським містечком з віднайдення загублених дітей. Чимало всякої всячини я прочитав від тієї пори! Неодно вилетіло з голови, мов ніколи й не було; а Тома Соєр запав мені в душу. Неначе живими стоять і сьогодні всі його пригоди та переживання. Чому в нас нема чогось подібного? Адже у кривчицьких печерах також десь був загубився хтось там і мабуть до сьогодні не найшовся...

Навіщо тут мова про Тому Соєра? — подумаєте.

А от що: Яких 130 миль від Ст. Луїс (це в Америці недалеко) лежить над Місісіпі у стейті Мизурі 30-тисячне місточко Ганнібаль. Те саме, в якому дзвонили дзвони, коли тріюмфальний похід з Томою Соєром і засоромленою та розрадуваною Бекі вертався у хату рідної тітки.

В цьому Ганнібалі уродився 1835 р. і жив до смерти найбільший гуморист світу Марк Твейн, радше Самуїл Клеменс, у невеличкому одноповерховому деревляному домі, який 1844 р. збудував його батько Джан. Цей дім ще сьогодні стоїть недалеко від Місісіпі при 206 Гілстріт. На ньому перед входом висить біла лямпа і на ній напис: Mark Twain Home. В цьому домі сьогодні музей Твейна, вбогий, бо власник дому, видно, не був богатий. Кільканацять штук старої мебелі, старосвітська машина до писання, відбитка правої руки письменника, фотографії персонажів твору Томи Соєра, як учителька Бікей, індіянин Джоу, види на Місісіпі. Ще стоїть навіть той паркан, що його таким хитрим способом „малював“ Том.

Недалеко того дому стоїть памятник безсмертним героям Твейнової повісти: Томі Соєрові та його другові, Гокові, які, мов два львівські андруси вибираються на пригоди.

Добре авто, ведене вправною рукою п. Буся (американця), зятя мого односельчанина Павликовського, з гуркотом підіймається на стрімке узгіря, на якому оснований парк, розуміється, Марка Твейна. Чудовий вид. Напевно не менше гарний, як з Гори св. Володимира або Купецького Саду в Києві на Дніпро. Тут у затишші серед громадки смерек, модереву й лип памятник Марка Твейна, здвигнений 1913 р. стейтом Мизури. Письменник стоїть у цілий ріст зі своїм спокійним обличчам, буйною чуприною і добрими очима старається схопити всі подробиці з прегарного краєвиду. На памятанку напис: Samuel Lanchorne Clemens (Mark Twain) 1835—1910, якого релігією було humanity and whole world — (людяність і весь світ). Ми налюбувалися видом, зірвали на памятку по кілька листків з дерев, що окружали памятник і поїхали з дві милі поза місто до печер Томи Соєра, чи — як їх називали — Mark Twain Cawe. Бо це він сам був тим шибеником, якого представив у своїй книжці.

Над Місісіпі стоїть обірваний високий беріг, немов насипаний. Скручуємо на майдан, на якому вже стоїть кілька авт. В обривистій стіні пророблений вхід до печер. Вони тягнуться на яких 4—5 миль. Не треба ніде схилятись; вони високі. Дивна сила води. Не досить, що повирізьблювала найгарніші прикраси на стелі у виді деревляних слоїв, не досить, що понадавала печерам виду ріжнородних стилів (готицького, византійського, барока, ренесансу), але ще й потворила дивачні форми, які мусіли певно додавати немало страху заблукавшим дітям. Сьогодні і я блукаю тут, але з провідником з ацетиліновою ліхтарнею, який знає найдрібніші відтіни природної різьби печер. Том Соєр того не мав; йому не стало ані сірників ані свічок. Вижолобини мають деколи види кімнат, з яких найзамітніша „кімната Аляддина“. Важне місце „чарка індіянина Джо“, яку цей нещасливець вижолобив, рятуючись перед голодовою смертю в печері, аби ловити каплі води, що спадають одна на 20 мінут, себто за добу одна ложочка.

Ми ходили по печерах, куди снувались без путя й надії діти Тома і Бекі, куди із Гоком ладились осісти як розбійники. А понад ними на склепінні стояв „хрест“, — то дивились очі великого лиця; голова індіянина Джо, то відкривалася паща „крокодиля“; то звисав великий камінний чобіт, який мав бути знаком, де закопаний скарб. Декуди стоять природні „призби“, немов столи в американських барах, при яких прихожі їдять налохапці. Місцями сочить вода, розпускаючи сіль, яка вилискується світячими кришталками. Декуди розпускає щось немов би іл і творить невеличкі сталяктити (сопляки). Численні щілини ведуть у „сліпі“ коридори, а є виходи й до води. Є й такі місця, якими нераз звідкись підходить вода та зникає по другому боці прохідної стежки. Звідки вона береться — ніхто не знає. Є тут місця, що лежать 200 стіп нижче дна Місісіпі. Треба три

лів світового комуністичного устрою шляхом постепенних здобутків робітничої кляси та спирався на демократію, як базу діяльности, той теоретичний спір міг навіть продовжуватись і після 1903. року, себто виразного розколу у російських соціялістів. Революція Керенського казала сподіватися, що той спір істнуватиме й далі на теоретичній площині. Але жовтневий переворот і всі його практичні наслідки створили повсім інші умовини. Для теоретичного спору не стало вже місця. Можна було лише або виповісти отверту і безпощадну війну большевизмові, переводячи теж ревізію власних доктрин, або підчинитися большевикам, як тим, що мали перевагу чину і більші засоби діяльности. Західний соціялізм не пішов ні одною ні другою дорогою. Вибрав ліцитацію з комуністами щодо правовірности „чистому" соціялізмові, фразеольогічну боротьбу з большевиками та постійне відгрожування буржуазії і капіталістичному світові, і в наслідку опинився навіть не на двох стільцях, а поміж двома стільцями, битий зправа і зліва. Колиж зростала сила комуністичного наступу, соціялдемократія приглядалася пасивно. В той спосіб в Італії та Німеччині соціялдемократія дозволила вирвати собі ініціятиву у пошуканні іншої, не комуністичної і не старокапіталістичної системи, і своєю інерцією та пасивністю допомогла до народин фашизму, націонал-соціялізму, етатистичних експериментів і т. д. Навіть як оборонець демократичних засад соціял-демократія виказала свою нездібність, бо толерувала виродження парляментарно-демократичних форм, яке врешті почало потрясати державними підвалинами самої Франції.

Нині запізно до самостійної акції. Фашизм і національний соціялізм виріс на самостійну силу, яка відкинула засадничу соціялістичну доктрину-боротьбу кляс і звернулася проти цілого соціялістичного світа. Співпраця з комуністами — це єдина теоретично можлива дошка ратунку для західнього соціялізму, або вірніше — це бритва, за яку хапається потопаючий віденше демократичний соціялізм.

Коли на останньому конґресі ППС поважна меншість висловлювалася за „тактичним фронтом" з комуністами, автор цих рядків спитав одного з прихильників того „спільного фронту", як можна получити ролю оборонця польської демократії з ролею союзника московського большевизму, який спирається на автократії, бюрократії і мілітаризмі. Пепесівський діяч відповів: як можуть з большевиками миритися і пакти з ними підписувати фашисти, коли це їм потрібно, то можуть те саме робити соціял-демократи для спільної оборони перед фашистами... Однак є в цьому злогадно-льогічному міркуванні одна помилка: фашисти ніколи не миряться з комуністами як дві ідеольогічно-суспільні течії, як дві політичні партії, лише як носії державної влади своєї батьківщини з носіями державної влади Росії. Роблять це виключно з державних, закордонно-тактичних мотивів. Тимчасом соціял-демократія ідучи на союз з комуністами, іде на союз ідеольогічний. І погребує ідею.

Поконґресові рефлексії.

Після великого жіночого свята в Станиславові.

II.

Дуже приємною несподіванкою для всіх, хто прислухувався нарадам Жіночого Конґресу, було *велике число знаменитих, першорядних промовниць*. Абстрагую тут уповні від змісту, а беру під увагу тільки реторичний бік виступів. Просто не хотілося вірити, що серед нашого жіноцтва є стільки знаменитих бесідниць, яких ми досі не мали нагоди пізнати на громадській арені та навіть важко собі уявити, коли і де вони мали змогу так виробитися. Мужчини мають часто нагоду вправляти свій реторичний хист у професійному житті (священики, адвокати, учителі), але наше жіноцтво, яке здебільша трудиться біля домашнього господарства, тієї нагоди не має. А відома річ, що для реторики — рутина і практика значить ще більше, ніж для іншого мистецтва. Значить, у нашого жіноцтва вроджений реторичний хист. Майже всі делегатки, які забирали голос у дискусії, формулували свої думки коротко і ясно, а деякі з них ще й красноречиво.

Про високий інтелектуальний рівень Конґресу, який однаково проявлявся в рефератах як і в дискусії, писала мабуть ціла українська преса. Слід ще підкреслити рівень придніпрянської делеґації, який був просто незрівняний. Товариства придніпрянських еміґранток з Праги і Варшави мабуть зрозуміли, що на них тяжить відповідальний обовязок репрезентувати через свої делеґатки Велику Україну і вони прислали на Жіночий Конґрес інтелектуальну еліту нашого жіноцтва. Всі реферати придніпрянських еміґранток були знамениті, а такі виступи, як проф. Русової і д-р Чайковської в релігійній дискусії можна рахувати за шедеври, як своєю переконуючою силою, так і незрівняною тонкістю і тактом.

Треба жалувати, що львівський провід, себто члени Головного Виділу Союзу Українок і Конґресового Комітету майже не приймали участи в дискусії. Тому то галицька жіноча еліта не мала змоги запрезентуватися на Конґресі. Львівські пані з проводу Союзу Українок мабуть виходили зі становища, що треба дати виговоритися делеґаткам позагалицьким і делеґаткам з місць, а самим триматися дискретно на боці. Але таке становище вийшло на шкоду Конґресові, який не мав змоги почути в дикусії голосу найвизначніших галицьких жінок.

Про те, що Президія Жіночого Конґресу стояла цілий час на висоті свого важкого завдання, писали справоздавці майже всіх українських ґазет. Для людей, які тямлять, як наші жінки робили перші кроки в громадянському життії, як вони відносно ще недавно не вміли вести нарад навіть у малому гуртку, правдивою приємністю було дивитися на *енерґійне і тактовне ведення нарад* такого численного збору. Одначе про рівень президії Конґресу свідчить не тільки факт, що наші жінки присвоїли собі техніку ведення зборів, яка відповідала всім парляментарним правилам. Річ у тому, що президія опановувала знаменито салю, а предсідниця тримала дослівно в руках цілий Конґрес. На Жіночому Конґресі можна було робити інтересні обсервації і студії на тему особовости провідника і його авторитету. Які джерела авторитету, в чому лежить його тайна, які його ірраціональні складники — на цю тему можна би багато писати. На всякий випадок на Жіночому Конґресі ми бачили, що авторитет не має нічого спільного з поважнішим примусом, ні фізичними засобами. Ми бачили, що глибокий респект може йти в парі з любовю до проводу. Були моменти, коли одно слово предсідниці успокоювало розбурхану салю, були моменти (як кінцева промова посолки Рудницької), коли почувалося, що предсідниця і всі учасниці єднаються в одно в почуванні взаїмної пошани і любови. Можна справді позавидувати нашому жіноцтву, що воно має на чолі своєї орґанізації одиниці, яких обдаровує таким довірям.

Ніхто мабуть не підніс у пресі, що Жіночий Конґрес був іспитом *великої політичної зрілости* нашого жіноцтва. Не маю тепер на думці витолошуваних у рефератах тез, ні ухвалених Конґресом резолюцій, в яких наше жіноцтво заясувало своє становище до найважніших питань нашого національного життя. Іде мені головно про те, що жіноцтво вміло відбути і перевести щасливо до кінця свій Конґрес у сучасних політичних умовинах.

В якій політичній ситуації і серед якої атмосфери відбувався Конґрес, про це зайва річ розписуватися, бо думаю, що всі здають собі з цього справу. До деякої міри була це відвага в нашій політичній дійсності загалом поривати на великий Всеукраїнський Конґрес. Памятаю, що безпосередньо перед Конґресом з усіх сторін піднеслися були голоси, які дораджували відкласти Конґрес на більше пригожі часи. На провінції розійшлися вже були навіть поголоски, що Конґрес відкликаний.

Головно у Станиславові і цілій Станиславівщині політична атмосфера була дуже напружена і уряджувати в ній велику національну маніфестацію, якою мусів бути Конґрес, здавалося просто божевіллям. Що пережили в останніх днях перед Жіночим Конґресом його аранжерки, коли доля Конґресу висіла на волоску, про те вони самі колись розкажуть. Конґресовий Комітет не зражується ніякими труднощами і видає комунікат, що Жіночий Конґрес всеж таки відбудеться. Делеґатки не дають залякатися і не вважаючи на всі перепони масово приїзджають на Конґрес. Але на цьому не вичерпується політична зрілість нашого жіноцтва. Всім мусить бути ясно, по якій лінії могли виладуватися настрої учасниць Конґресу, коли би вони були пішли по лінії найменшого спротиву та які наслідки це було би мало для Конґресу... Загально твердять, що жінки є більш імпульсивні, ніж чоловіки. Одначе Жіночий Конґрес дав доказ, що жінки вміють опановувати свою імпульсивність і керуватися розвагою та реальним змислом, коли цього вимагає національний інтерес. Те, що жіноцтво в *даний мент* зуміло перевести тільки свій Конґрес до кінця, те, що в часах загального пригноблення жіноцтво відповіло акордом оптимізму і бадьорости, є доказом його великого гарту духа і політичної виробленосте. Тут однакова заслуга всіх учасниць Конґресу як і нашого проводу, який вмів опановувати пристрасти та спрямовувати їх на шлях конструктивної праці. Наше жіноцтво показало, що воно не дасться звести ні на шлях актів розпуки, ні на шлях апатії та зробства.

(М. К.)

чверти години, щоб обійти ширші проходи цих печер, ніде не задержуючись.

Вже смеркало, коли ми вийшли з холодних печер, добре перемерзлі. Ми забрали на памятку кілька відломків з печері і вписали наші імена у пропамятну книгу так, як і в музею. Ми були напевно перші українці, що відвідали ці місця. Вже було добре по півночі, коли ми добились домів, вимиваючи по дорозі велитанські авта, що везуть нічю всякі харчі, або вибухові матеріяли, головно нітрогліцерину.

Цілий стейт Мизурі дорожить своїм великим земляком. Багато місць тут пригадує автора та його головного героя. В нас ніяким письменником не дорожать до тієї міри. Навіть в американців важко це зауважити у відношенні до іншого письменника. Особливе щастя мав Марко Твейн, в якого честь поназивали у Ст. Луїс вулиці, готелі, ресторани, мороженє, печеню, коктейль і всякі „сендвичі", а навіть „Марка Твейна електрично печені бараболі" — стоїть на карті страв. Трохи пошана, трохи гумор. Дещо з тої пошани припало й для Томи Соера: в його честь також їдять майонез чи шинку.

У Ст. Луїс є літературне товариство ім. Марка Твейна, якого головою є д-р Клеменс, брат М. Твейна. Такі товариства є зрештою по ріжних містах Америки та краях Европи. І коли в 1931 р. виїзджав із Ст. Луїс до Риму наш земляк, о. Василь Меренків, то товариство ім. Марка Твейна доручило йому як своєму членові зложити побажання Мусолініеві, що є почесним президентом такого товариства на Італію. Як наш земляк з Канади, посол до отавського парляменту Лучкович, заступав у 1931 р. Велику Британію на зїзді предстазників европейських парляментів у Букарешті, так і згаданий о. В. Меренків з найбогатшої держави світа заступав американських прихильників красної літератури перед Мусолініем. Ось що за взаємини можливі у відносинах між людьми й народами. Кобим тільки мати нам усюди своїх гідних людей!

Марево революції у Злучених Державах.

ДО САН ФРАНЦІСКО ІДЕ ВІЙСЬКО. — ЗАВОРУШЕННЯ СТРАЙКУЮЧИХ. — СТАН ОБЛОГИ. — ПРЕЗИДЕНТ РУЗВЕЛЬТ ПЕРЕРВАВ ВІДПУСТКУ.

САН ФРАНЦІСКО, 17. 7. ПАТ. На вулицях Сан Франціско завмерло життя. Більшість ресторанів і каварень замкнені. Стежі страйкарів обіздживають місто самоходами і взивають стації з бензиною добровільно припиняти продажу бензини, бо їх силоміць замкнуть. Страйк почався в понеділок 16. липня ц. р. точно в год. 8-ій рано. З тією хвилиною припинено коловий рух. У понеділок дійшло вже до заворушень. Юрба знищила декілька крамниць із поживою. Школи перевищають 2.000 долярів. До міста стягнено вже крім поліції понад 6.000 членів народньої гвардії. Одночасно до Сан Франціско іде поспішними поїздами військо з гарматами, панцирними автами, танками і скорострілами. Влада побоюється, щоби заворушення не перемінилися в революцію в Каліфорнії. Досі тепер страйкує понад 150.000 робітників. До страйку прилучаться теж рільні робітники. У Саліна застрайкувало вже 750 огородників.

Ґубернатор Каліфорнії проголосив у цілім стейті стан облоги, бо побоюється більших заворушень. През. Рузвельт перервав свою відпустку та приїхав до Сан Франціско, щоби своїм авторитетом зліквідувати страйк. Господарські кола побоюються, щоби страйкова акція не поширилася по всіх більших господарських і промислових осередках. У Вашингтоні хвилюються. Політичні кола переконані, що коли не вдасться зліквідувати ґенерального страйку, треба покориcтуватися військом, щоби вдержати лад, доставу пошти і забезпечити довіз поживи. З ріжних осередків промислу і портових міст надходять тривожні вістки. У Портлянді сподіваються теж проголошення ґенерального страйку. У Гавстон, стейті Тексас, підчас демонстрацій страйкуючих робітників, застрілили трьох муринів. У стейті Алябама текстильні робітники проголосили ґенеральний страйк. У Сан Антоніо страйкує 8.000 робітників. В Оклянд 14.000 страйкуючих робітників знищили вистави у всіх більших крамницях у середмісті. Щойно поліція і народня ґвардія вжили зброї і розігнали демонстрантів. Перший ґенеральний страйк у Скетль 1919 року скоро заломився.

Головний страйковий комітет призначив 19 ресторанів, де страйкарі з ріднею можуть харчуватися. Преса пише, що ті ресторани можуть виживити тільки 3.000 людей. Ціни поживи підскочили вгору, хоча харчевий комітет заявив, що в магазинах находиться харчів на 10 міліонів долярів. На передмісті Сан Франціско страйкарі кинули бомби до крамниць з харчами та напали на харчеві авта. Дійшло до кривавих сутичок з поліцією. Два поліцаї і два робітники ранені. Поліція арештувала 10 робітників і дві робітниці. Юрба вдерлася до домівки комуністичної партії, повикидала обстанову на вулицю і підпалила. За знезагу бурмістра арештувала влада кільканадцять комуністів.

Шеф поліції у Сан Франціско покликав колишніх вояків на підмогу поліції.

Президент Сіфарер заявив, що в Ню-Йорку теж дійде до страйку портових робітників, коли власники кораблів не згодяться на переговори з представниками професійних робітничих союзів щодо заробітків, часу і умовин праці. У вівторок 17. липня ц. р. професійні союзи вирішать, чи проголосити ґенеральний страйк чи ні.

До Сан Франціско прилетів літаком ґен. Джонсон і робить усі заходи, щоб запевнити лад та спокій у місті. Державних і важніших будинків береже військо та 7.000 народньої ґвардії. Робітники електрівні до кінця липня ц. р. приступлять до страйку

КОМІНТЕРН НАКЛИКАЄ ДО ҐЕНЕРАЛЬНОГО СТРАЙКУ.

У Москві слідкують з великим зацікавленням за ходом подій у Злучених Державах. Американська секція Комінтерну оголосила відозву зі закликом до робітників піддержати ґенеральний страйк у Сан Франціско.

Великий політичний процес у Станиславові.

ПЯТНАЦЯТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

ДАЛЬШІ ЗІЗНАННЯ СВІДКІВ.

На початку розправи прокуратор поставив кілька внесків, а саме відчитати брошури ОУН і письмо скарбового уряду в Надвірній, яке поінформувалоб про те, чи на скарбовий уряд мав відбутись напад, чи ні. Оборона противиться внескові про відчитання письма від скарбового уряду.

Дальше зізнає свідок **Анна Циб**, уч. семинарії в Стрию, на обставину, що реферат „Комунізм і націоналізм“ дістала не від підс. Корінця, але від Дмитришина.

Св. Олександер Чорненко, адвокат у Станиславові, зізнає, що грипс, найдений в його канцелярії, дістався через якогось жида. Про зміст цього листа св. не знав і віддав його свому конципієнтові Бойчукові. На питання прокуратора, чи свідок організував комітет опіки над політ. вязнями, св. перечить.

Обор. д-р Старосольський заявляє, що українське громадянство накладає просто обовязок на українських адвокатів опікуватись політ. вязнями і він це сам робить, хоча не погоджується з тим, що роблять ці політ. вязні.

Св. Станислав Падло, вязничний сторож, зізнає, що в келіях, у яких сиділи підсудні, найдено кілька грипсів.

Знавець д-р Абрагам Ліґесман зізнає в справі найдених у підсудних в часі ревізії їх наплечників сірчаного квасу і хльорку потасу. Ці два хемічні складники, получені разом, можуть викликати вогонь.

Св. Міхал Мотикевіч зізнає, що був присутній при місцевих оглядинах в Надвірній, де підс. Заставецький та Петрочук призналися, що належали до ОУН.

Знавець зброї **Юліян Павловський** зізнає, що бомби, найдені в наплечнику Явнича, є конструовані в Німеччині в 1915 р. Другий знавець зброї **Ігнаци Жешутко** зізнає заприсяжений, що револьвери є в доброму стані.

На цьому предсідник відложив розправу до чергового дня.

ГАРНІ СЛОВА ДЛЯ НІМЕЧЧИНИ І ПОЛЬЩІ.

Большевицький публіцист Карло Радек виспівує пеани в „Ізвестіях“ мін. Барту та англійським політикам за піддержку пляну східнього Льокарна. Одночасно намагається переконати Німеччину і Польщу про користи підписання договору взаїмної допомоги. Пригадує, що фашистівська влада в Німеччині не є причиною ворожих взаємин між СССР і Німеччиною. Причиною напруження між СССР і Німеччиною є теперішня німецька політика, яка спірається на програмі анексії у Східній Европі. Запевняє, що зближення СССР до Франції не є демонстрацією або приготовленням до війни, тільки має на меті забезпечити мир. Заявляє, що СССР не бореться за мир в Европі, щоби мати пізніше вільні руки на Далекому Сході. Каже, що мир в Европі відбере аматорам охоту до війни на Далекому Сході.

МОСКВА, 17. 7. ПАТ. Радек не скупить теж поклонів для мін. Бека, якого хвалить за енерґійну ініціятиву та реальний змисл. Зате дуже невдоволений, що Польща відтягається враз з Німеччиною від підписання договору взаїмної допомоги. Переконує, що цей договір матиме для Польщі великі користи, бо непорушність її кордонів загарантують інші держави.

Убийник мін. Перацького.

Під таким наг. подає „Нае Ціріхер Цайтунґ“ замітку свого варшавського кореспондента, що звичайно ставиться до українського руху не лиш обективно, а й прихильно. Цього разу він пише: „Повідомлення міністра справедливости Міхальського, оголошене „Ґазетою Польською“ про висліди пошукувань за вбивником мін. Перацького, викликали в тутешніх політичних колах найбільше зацікавлення. В ній міністер ствердив зовсім недвозначно, що відповідальною за це вбивство є Українська Націоналістична Організація полковника Коновальця, колишня „Українська Військова Організація“. Хоч тут ходили вже два тижні тому чутки, що в Німеччині увязнено молодого українського студента, проти якого мають підозріння, що він брав участь у вбивстві Перацького, то польські часописи не сміли нічого писати про це, так, що про дійсний стан річей не можна було довідатись нічого певного. В українських колах все твердили, що українці з цим убивством не мають нічого спільного. Отже заява міністра зясовує ситуацію. Хоч властивого убивника, здається, ще не зловлено, але зате увязнено вже кількох його співзмовників.

Українська Націоналістична Організація пошкодила цим убивством свому власному народові безперечно більше, ніж польській державі. Можна з певністю припускати, що проти українців будуть тепер ужиті нові репресії. При тім потерплять, розуміється, і невинуваті. Вина за це в останнім рахунку впаде не на польську владу, а на українських терористів, які, на жаль, все дають спонукати себе до кроків, що в останнім результаті приносять тяжку шкоду їх власному народові. Це справжня траґедія українського народу, що його найцінніший елемент, молодь, не має правильного політичного чуття. Вона доконує без сумніву з глибокого патріотизму чинів, які дають її противникам все нові засоби в руки до здавлення українського визвольницького руху“.

(Укбюро, Женева.)

Большевицько-французьке братання.

Три большевицькі ескадри летять до Парижа

ПАРИЖ, 17. 7. ПАТ. „Пті Парізіен“ повідомляє з Москви, що 28. липня ц. р. вилетять з Москви три большевицькі ескадри до Парижа, з метою віддати візиту за побут колишнього міністра летунства Коде у СССР у вересні 1933 р. Большевицькі ескадри відлетять під проводом шефа штабу летунства ґен. Уншліхта. Кожна з ескадр складається з 9-х літаків, а зпоміж них 18 буде бомбардових і 9 мисливських. Коли Німеччина не дозволить на переліт, літаки полетять з Києва через Львів, Прагу, Штрасбурґ до Парижа.

Вступні морські наради перервані.

Затягування справи Японії і гнів Злучених Держав.

ЛЬОНДОН, 17. 7. ПАТ. Вчора після розмови делеґата Злучених Держав Нормана Дейвіса з мін. Саймоном вирішили перервати вступні наради аж до жовтня ц. р. Причиною цього рішення є невдоволення Дейвіса Японією, яка відтягалася від вступних нарад перед морською конференцією. Японія затягає справу тому, що домагається від Злучених Держав та В. Британії зменшити свою фльоту до стану японської фльоти. Ні дата, ні місцевість морської конференції ще не устійнені. Невідомо теж чи конференція відбудеться. Офіційний комунікат повідомляє, що в Льондоні відбулися наради між японським амбасадором і делеґатом Злучених Держав. У розмовах обговорено формальні справи морської конференції, яка відбудеться мабуть у Льондоні. Агенція Райтера повідомляє, що Норман Дейвіс вернеться з Вашинґтону щойно в жовтні, якщо до цього часу Японія займе ясне становище і вишле до Льондону свого делеґата.

Посвячення церкви в Ямельній.

Що може єдність і жертвенність громадянства. — Вигляд нової церкви. — Свято посвячення. — Вага церкви в Ямельній.

В неділю 15. ц. м. відбулося торжествене благословення нововимурованої церкви св. Арх. Михаїла в Ямельній. Хоча погода була фатальна і цілий день падав рясний дощ, людей було дуже багато навіть з віддалених сіл. Взагалі будова церкви в Ямельній спричинила в цілій околиці велике зацікавлення і є наглядним доказом, яка велика сила в нашому народі, коли він у єдности прямує до наміченої цілі.

Вигляд нової церкви дуже гарний. Вона вимурована з цегли з високим камінним підмуруванням на основі плину інж.-архітекта Нагірного зі Львова. Краса артистично виконаної копули приковує око глядача і насолоджує виразом чисто українського стилю. Церква збудована добровільними датками, збірками по церквах, допомогою Митр. Ординаріяту у Львові і Т-ва св. Ап. Петра.

Великою несподіванкою було для присутніх, коли увійшли в церкву і побачили гарний іконостас (долішню частину), вправді прикрашений тільки тимчасово умішеними іконами, зате характеристичними для духа східного обряду. Виконання постійних намісних ікон буде довершене щойно з часом, коли тільки церковна каса буде мати потрібну на це готівку.

Після благословення церкви, що його довершив о. декан Омелян Радзикевич в окруженні заст. декана о. Й. Александровича, о. Ст. Пясецького, о. М. Кушкевича й о. Н. Вояковського, відправив торжественну Літургію з діяконами о. Н. Вояковський, парох Страдча. В часі св. Літургії виголосив о. декан Радзикевич глибоко обдуману проповідь, в котрій підніс великі заслуги о. пароха і місцевих громадян, що спільними силами в подивугідній єдности доконали діла, яким дали доказ привязання до своєї прадідної віри й обряду. Закінчуючи свою проповідь, назвав о. декан вимурування й урядження церкви просто чудом; церква та буде свідком, що сотки літ голоситиме грядучим поколінням про безмежну любов Бога і привязання українського народу до католицької віри, бо ані кріза ані нужда, серед котрої живемо, не в силі були загасити духа ідейної жертвенности для Бога.

В часі св. Літургії співав церковний хор зі Страдча під управою п. Михайла Завалки: хор вмілим виконанням співаних творів захоплював всіх присутніх на святі, особливож торжествено настроював чарівним подихом таких композиторів як Турчанінов, Жданов і Ведель. Надто відспівав цей хор псалом: „Блажен муж" Давидова дійсно по мистецьки. Торжество закінчилось відспіванням многоліттєвія і молитвою Лисенка „Боже великий, єдиний".

Ще довго по закінченні свята його учасники горячо молилися в тім нашім новім здобутку під Львовом. Церква св. Михаїла в Ямельній — це не лиш здобуток тамошніх громадян, але й усього українського народу. Бо ми всі збогатились тим храмом, що буде твердинею віри і якором перед винародовленням наших братів — тамошніх громадян. І як у минулому році помістили ми заклик комітету будови церкви в Ямельній („Діло", ч. 189 з 22. 7. 1933) з просьбою про жертви, так нині висказуємо наше повне признання всім тим, що на цей заклик відгукнулись.

З ЛУГОВОГО ЖИТТЯ В МОСТИЩИНІ.

І. Загальні Збори „Повітового Луга" в Мостиськах.

Дня 11. червня ц. р. відбулися Загальні Збори „Повітового Луга" в Мостиськах, на які прибули делегати з поодиноких товариств мостиського повіту та запрошені гості. Всіх присутніх було понад 80 осіб.

Перед відкриттям Зборів голова членів-основників „Повіт. Луга" п. Осип Федина виголосив коротку промову, витаючи відпоручника Головної Старшини та делегатів від поодиноких „Лугів". Збори відкрив відпоручник Головної Старшини І. заст. голови п. Вол. Федорчак, покликуючи на предсідника п. Осипа Федину і на секретаря п. Мирона Федицю.

Після того відчитано та пояснено статут, а відтак був реферат про працю „Повітового Луга". Пояснення і реферат виголосив відпоручник Гол. Старшини. В дискусії, яка вивязалась після цього, забирали голос: мец. д-р Кульчицький, дир. Байдала, п. Федина та деякі делегати. Бесідники підчеркували вагу заложення „Пов. Луга" для розвою Лугової Організації в повіті. Д-р Кульчицький зазначив, що ініціятива заснування „Пов. Луга" вийшла не з центру, а зі села. З хвилиною, коли повстає „Пов. Луг", Повіт. Старшина повинна подбати, щоби здоровому відрухові села, яке горнеться до праці, дати тривкі основи до постійної роботи. Навязуючи дальше до реферату, подав декілька проєктів, що Пов. Старшина повинна зробити в найближчому часі. Дир. Байдала підчеркнув ті недомагання, які були в організаційній праці через недостачу повіт. центру. Оснування „Пов. Луга" має велике значіння для цілого повіту, треба лиш інтенсивно працювати. Крім тіловиховної праці треба подбати, щоб наша організація виховала людей із сильними характерами, до яких демагогія не малаб приступу. Делегати з поодиноких „Лугів" підносили потреби своїх товариств та ставили ріжні запити. Під кінець дискусії забрав ще голос відпоручник Гол. Ст., даючи потрібні пояснення.

Після того Заг. Збори вибрали головою „Повіт. Луга" дир. Байдалу. Нововибраний голова „Пов. Луга" подякував за вибір та звернув увагу, щоби при виборі дальших членів Старшини вибирати по змозі людей, що мешкають ближче міста. Це тому, щоби праця „Пов. Луга" могла йти справно. У склад Старшини увійшли: Осип Федина — заст. голови, Мирон Федиця — секретар, Юлія Олександрівна — скарбник, Григорій Іванович — член Старшини, Омелян Заяць (Годині), Панько Трухан (Старява), Василь Бойко (Підгать) — заступники. До контрольної комісії вибрані: о. дек. Андрій Пшепюрський (Старява), о. Петро Чаве (Крукеничі), д-р Лев Кульчицький (Мостиська). Заступники: Іван Дуда (Арламівська Воля), Ярослав Кривяк (Мостиська).

Черговою точкою був виклад львівського делегата п. В. Федорчака про історію й розвій Січово-Лугової Організації, її ідеольогію та обсяг праці. Після викладу вивязалась знову жива дискусія, в якій між іншим обговорено важніші перепони, що їх стрічає Лугова Організація у своїй праці та як їх поборювати.

Під кінець делегати поодиноких „Лугів" здавали звіти зі стану й діяльности своїх товариств, прохаючи рівночасно порад у справах, яких з тих чи інших причин не можна було дотепер як слід полагодити. Потрібні пояснення і вказівки дав відпоручник Гол. Старшини п. О. Федина, що звернувся до присутніх із закликом, щоб усі „Луги" вислали делегатів на повіт. курси, які Пов. Старшина уладить у найкоротшому часі.

По кількох коротких промовах, які торкались ріжних подробиць праці „Пов. Луга" і „Лугів" на місцях, п. В. Федорчак заохотив присутніх до постійної і витревалої праці та в імени Гол. Старшини побажав Пов. Старшині успіхів у її праці. Голова „Пов. Луга" дир. С. Байдала іменем всіх присутніх висловив подяку відпоручникові Гол. Старшини та візвав усіх до послуху, дисципліни і праці на місцях, після чого замкнув Заг. Збори. На закінчення всі присутні, підбадьорені на дусі, відспівали, стоючи на „позір", луговий і національний гимн.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 19. ЛИПНЯ 1934.

РОМАН ДУДИК.

ОСЕЛ.

Пан Прокопів приїхав у важних службових справах у столицю. Була вже близько одинадцята година вночі, як Прокопів із тяжкою валізою підійшов до найближчого готелю, щоби тут заночувати.

Низький, присадкуватий портієр готелю, оспертий вигідно на поруччя крісла, хропів на цілу малу кімнатку. Його „урядова" шапка ледви держалася голови, що перехилилася ген аж за потилицю. Із широко відчинених уст сплівав маленький струмочок слини і потопав у густій бороді...

— Добрий вечір! — сказав голосно Прокопів.

— Хто це? — скрикнув переляканий портієр.

— Чи можу просити кімнату?

— Алеж, пане, прошу глянути на вивіску на дверах! Усі кімнати заняті.

Рад не рад пішов Прокопів шукати іншого готелю.

— Прошу кімнату на одну особу. Найрадше в партері.

— Заняті всі — звучала відповідь портієра.

— Та що це таке? Вже в другому готелі годі найти місця! — хвилювався Прокопів.

— Не моя вина, пане — каже портієр. — Видно щасливий день для власників готелів. Звичайно: початок ферій...

— Там до лиха! — червонів лютий і перетомлений Прокопів. — Я не жалію заплатити кілька золотих понад нормальну таксу, але прошу вас, пане, подивіться добре, може таки найдеться ще для мене яка вільна кімната. Може бути і на останньому поверсі. Цеж уже північ.

— Не маю для вас ради, пане добродію — розкладає обома руками портієр. Підіть на другу вулицю праворуч.

— Дякую сердечно — майже закричав Прокопів.

Помандрував до третього готелю і вже мав готову промову:

— Зазначую згори, що мушу тут у вас переночувати! Не вступлюся і кінець!..

Густий піт білими краплями блищав на чолі Прокопова, на руках виступили грубі, як батоги жили від великої валізи. Сів тяжко за лавку побіч портієра і закурив папіроску, вдихаючи глибоко дим.

— Що це я, пане, з вами зроблю? — пробурмотів старця вусатий портієр. — Оце перед пяти хвилинами винаймив я останню вільну кімнату і то під дахом від подвіря...

— Алеж, пане ласкавий — сказав якби крізь плач Прокопів. — Може бути і на даху, в комині, в сутеринах, в пивниці — мені все одно!.. Зрозумійте! Я урядовець асекураційного товариства. Маю зі собою валізу із дуже важними документами, ваги найменше 25 кільогр. Завтра рано маю це все передати в дирекції — кудиж я сьогодні з цим усім помандрую? Чи по вулиці буду крутитися, щоби ще хто обікрав мене?... Пане портієр! Маєте пятку на пиво, а найдіть для мене який кут!...

— Що робити, що робити? — думав старий із величезними „аля Вільгельм II." вусами портієр. Сьогодні пятка — гарний грейцар... Чого тільки за гроші не дістанеш? Гроші це задоволення, гумор, може і здоровля...

Пятка перемогла і врешті він каже:

— На другому поверсі є обширна кімната число 44. У цій кімнаті ночує одна молода, милоходом кажучи, дуже гарна дама. Є в цій кімнаті вільна отомана. Там зможете переночувати. Але попереджаю вас пане... вибачте... але бачу... ви молодий мужчина... а ця пані це жінка високого урядовця з доброї родини і на випадок чогось...

Алеж пане! даю слово чести, можете бути певні, що не зроблю ніякого скандалу. Якже я смів би нечемно поводитись.

— Ну то все добре! Прошу за мною!..

Уже в порозі кімнати ч. 44. Прокопів відчув приявність жінки. Сильний пах перфум, пудру і ріжних кремів творив атмосферу правдивої жіночої спальні.

У блеску світел із сусідських камяниць Прокопів доглянув докладно маленьку головку з білими кучерами, на біленьких подушках.

Прокопів без шелесту розібрався, обернувся до стіни і насилу став думати про все інше, аби тільки не про свій дивний нічліг...

— Ах! — віткнула нараз спляча. — Чи тут хтось є, чи мені так сниться? — прошепотіла.

Прокопів натягнув свою коцдру високо на голову і не давав ніякого знаку життя...

*

Гарна, струнка бльондинка, убрана в частину балевої суконки, задоволено приглядається собі у дзеркалі. Вона не бачить, як Прокопів із усміхом на устах розсівся в глибокому фотелі і приглядається їй. Внінці запримічує його у дзеркалі і мало не заплакала. Він скочив до її колін, цілує її руки і шепче:

— Вибачте, ласкава пані, я вже йду, вибачте!...

— Пане, як смілм? Що за нахабність? Геть мені з очей!..

— Пані! Ви помиляєтесь! Я не з тих, що ви думаєте... Я вас, пані, не хотів...

Опанас Гр. Сластьон.

(1855—1933.)

В осені 1933. помер у Миргороді О. Г. Сластьон, один із останніх визначніших „семидесятників“, — представників того національного оживлення, яке, головно під впливом поезії Шевченка, глибоко захопило було молоде покоління української інтеліґенції 1870-тих рр., так що його не вспіла вже здавити найчорніша реакція царського уряду після указу з 1876 р.

О. Сластьон здобув собі розголос головно як маляр, ілюстратор Шевченкових „Гайдамаків“; за те менше звісна у нас його діяльність на полі української етнографії, хоча його збирацькі праці й статті про думи та кобзарів заслуговують пильнішої уваги. Саме перед смертю видав О. Сл. свої спогади про колишнього свого товариша ще з часів науки в петербурській Академії Мистецтв, маляра Порф. Мартиновича (**Мартинович, спогади О. Сластьона.** Редакція і вступна стаття А. Березинського. Харків 1931, 8°, ст. 173 тексту + 88 малюнків. Видавн. „Рух“). Ся гарно й живо написана та чепурно видана книжка дає чимало цінного матеріялу для історії українського мистецтва, зокрема для освітлення середовища, в якому П. Мартинович і О. Сластьон проводили свої студії в петербурській Академії. На самому вступі автор застерігається, що пише не якусь офіціяльну біографію П. Мартиновича, а дорогі для нього самогого спомини, у яких переплутується спільне життя обох приятелів. Оттим то ці спогади цінні, як найважнище і чи не одиноке друковане джерело наших відомостів про життя й діяльність О. Сластьона, та інтересні ще й через те, що автор сам зясовує свої погляди на прозябання, розвиток і завдання українського мистецтва. Крім „Спогадів“ користуємося ще й листами пок. Сластьона, що знаходяться в нашому посіданні.

О. Сластьон родився 1855 р. в городі Бердянську, таврійської губ.; молодим юнаком у 1873 р. поїхав до Петербурга для науки малярства, спершу в школі „Общества Поощренія Художеств“, потім в „Академії Мистецтв“, де студіював від 1875 до 1882 р. Скінчивши науку в Академії проживав то в Петербурзі, пробиваючись через життя скупими маляськими заробітками, то на Чернигівщині. В 1910 р. його іменовано управителем Мистецько-промислової Школи ім. М. Гоголя в Миргороді; тут, як пише про себе в листі з 20. III. 1913. „з великими трудношами прищеплюю українську орнаментику і через те, що вже бачу деякі наслідки, не кидаю Миргорода і не їду у Київ на кращі посади, куди мене вже багато років запрошується; краще робитиму розпочате корисне народне діло, ніж їхати у город“. У Миргороді прожив О. Сл. аж до смерти 24/9. 1933 р. В останніх літах був співробітником Української Академії Наук, за що й брав якусь невеличку платню.

Ще як студент Академії Мистецтв у Петербурзі товаришував О. Сл. із малярями Васильківським, Самокишею, та особливо близько зійшовся з П. Мартиновичем. Українським студентам, людям по більшій части незаможним, доводилось нераз тяжко бідувати: вони мешкали нужденно по приватних кватирах або у спільних казаматах, т. зв. „казьонках“ в будинку Академії, в більше ніж примітивній обстанові, мерзли, не доїдали, не мали за що купувати малярські причандали. Не один із них таки не видержав сеї боротьби із недостатком та згинув від чахотки, або заломався, як от П. Мартинович, що розхорувався на нервовий розстрій і не покінчивши науки в Академії[1]) покинув на завсіди Петербург та малярське мистецтво і від 1882 р. зажив безвиїздно в Катеринограді; порвавши зі світом він удержував звязки з одним тільки О. Сластьоном аж до його смерти.

Та не вважаючи на бідування великої частини студентів панував між ними бадьорий настрій; ідучи за гаслом реалізму в мистецтві вони вели завзяту опозицію проти сухого академізму, себто бездушного напрямку в Академії аж до його повного провалу; до опозиціоністів належали також наші приятелі.

(Д. б.) **Філярет Колесса.**

[1]) До переривання М-чем студій в Академії причинилося й те, що він змалював реалістичним способом сцену з життя студентів у „казьонці“; ся картина, поміщена на „Передвижній“ виставці звернула була загальну увагу на безпорядки в Академії та стягнула на М-ча гнів всевладного куратора Академії генерала Євсеєва.

— Ах, це ти, Влодзуню?!..

— Ви мене знаєте?.. Що це таке?.. Як це можливе?..

— Не дивуйся! Я зразу тебе пізнала, як тільки ти увійшов у цю мою кімнату!... Я пізнала твою благородну душу і зрозуміла, як мало сьогодні на світі таких джентельменів, як ти! Саме за це я тебе кохаю, що ти не зробив те, що зробилю би 99 прц. мужчин!

— Так, моє кохання, так серденько! Я хочу тобі доказати, що я належу до тих, яких ти сама начисляєш тільки на пів процент.

— Пів процент! — крикнула йому сильно в ухо, аж зашуміло в ньому.

— Пів процент! — задеклямували обоє унісоно і з голосним лоскотом поцілувались...

— Пів процент! — пішов відгомоном по коридорі.

— Пів процент! — гукнув якимсь звірячим басом вусатий портієр, виставляючи язик аж на бороду...

— Пів процент! — прошепотів Прокопів, протираючи зі сну очі..

— — — — — — — —

— Добридень! Як ви спали?..

— Дякую, дякую, знаменито!.. Я й не счувнявся, що вже девята!.. А правда, пане портієр, приречення я дотримав?..

— А, так, так!.. Ага! ця пані залишила для вас пакуночок!

— Для мене?... Дуже дякую! . Ах, яка шкода, що я навіть її не бачив — подумав Прокопів, відчиняючи з цікавістю легенький пакунок.

— Сіно!... — здивувався. — Нішо лише сіно!..

— Сіно!.. — прошепотів ще раз, перебираючи пахучу вязку сіна.

— Сіно! — зареготався на все горло вусатий портієр...

Юськовичі, липень.

Чистка судового апарату в СССР.

(УП) Надходять вістки, що останніми часами проведено в СССР чистку судового апарату. В критиці судівництва вказували відповідні московські чинники на те, що суди працюють ненормально наслідком занадто великої „дбайливости“ суддів. Вони хотять приподобатись вищому начальству, тому арештують людей направо й наліво, без вини й доказу, карають без переслухування свідків і т. п., щоб лиш найти виновників. Придержуються при цьому гасла Леніна, що краще, як згине сотня зовсім невинних людей, ніж має лишитись один шкідник при житті. При таких масових екзекуціях усе було правдоподібним, що між тою сотнею находився теж виновник. А нераз видумували навіть справи, щоб лиш була робота та нагода вислугуватися. Звернено увагу також і на те, що через розстріли майже зовсім винищено кадр техніків та інжинірів по заводах. Тепер видано розпорядок, що арештувати інжиніра можна лише в порозумінні з начальним прокуратором СССР та відповідною господарською установою. Опей розпорядок вказує м. ін. на те, що московській владі залежить тепер на тому, щоби бодай трохи прихилити настрої населення для себе, бо це очевидно дуже їм потрібне в обличчі подій, що назрівають на Дал. Сході.

По широкому світі.

— Ком. Літвінов запросив до Москви міністрів закордонних справ Естонії і Литви. Естонський міністр Селіяма виїде до Москви 28. липня, а литовський Лозорайтіс у перших днях серпня ц. р.

— Дотеперішній австрійський посол у Берліні склав прощальну візиту деканові дипльоматичного корпусу у Берліні Орсеніґо і заявив, що його обовязки сповнятиме шарже д'афер.

— На австрійсько-баварській границі у лісі Бравнав мисливий знайшов скринку з 535 набоями динаміту, яка важила 48 кґ.

— На просторі округи Мемеля усунув литовський уряд 88 судових урядовців, 35 лісничих і 20 війтів, які є німцями. Одночасно уряд видав розпорядок, що литовська мова обовязує в усіх урядах округи Мемеля.

— В дні 30. червня ц. р. довги Німеччини виносили 2.231.5 міліонів марок.

— До Одеси прилетіли з Букарешту два італійські летуни Верс і Цането.

ВЕЛИКА ПОВІНЬ У ГАЛИЧИНІ.

Внаслідок останніх дощів ріки Дунаєць, Попрад, Раба, Біла, Ропа, Вислок, Вислічок, Сян і Дністер з доплививами виступили з берегів. В ріках на Лемківщині вода піднеслася на 5 до 7 метрів і залила всі нижче положені поля, сіножати, села а навіть частину деяких міст та заподіяла шкоди на сотки тисяч золотих. Мости на цілій Лемківщині і в краківськім воєвідстві позривані. Богато сіл відтятих від світа. В богатьох місцевостях вода поперевертала телеграфічні стовпи і навіть телефонічна комунікація перервана. Залізничі шляхи в багатьох місцях теж підмила вода. Деякі поїзди задержано в дорозі, а багато поїздів приїхало у вівторок 17. липня ц. р. з великим опізненням. У Закопанім стоять два поїзди, які не можуть виїхати. В Новім Санчі вода перервала у двох місцях залізничий шлях і комунікація з Новим Санчом перервана. Поїзди з Кракова до Львова доїзджають тільки до стації Бядолини. Вода у Вислоку піднеслася на 7 метрів і загрожує затопленням Ряшева. Поїзди на шляху Ясло-Ряшів припинені. Населення з богатьох сіл і містечок виселено. Влада зорґанізувала спеціяльні рятункові відділи, які враз з військом рятують населення. Каламутні хвилі рік і річок та потоків несуть трупи людей, худоби, хати і предмети хатньої обстанови. На Дністрі вода опадає. Львівський воєвода Белина-Пражмовський доручив обчислити заподіяні шкоди на полях і сіножатях.

Гімалаї причиною мандрівки народів.

(УП) В січні ц. р. навістив був Індії страшний землетрус. Розслідами його причини занявся індійський Геольоґічний Інститут. На днях має він опублікувати вислід своїх дослідів. М. ін. ці досліди ствердили, що причиною індійського землетрусу було тектоніяне пересунення землі в Гімалаях. Стверджено також, що ці гори безнастанно ростуть і їх висота є причиною опустіння серед. Азії, бо монсуни, що беруть свій початок на схід. побережі Африки й сягають через Індії аж до Філіпінів, не можуть через ці високі гори продістатись до серед. Азії. Чимраз більше опустіння серед. Азії було для кочівничих народів перед століттями спонукою їх мандрівок на захід у пошукуванні за новими пасовиськами. Першою жертвою тих мандрівок падала все українська держава, що простягнулась на вихідній брамі з Азії в Европу. Оце насвітлення справи доволі сензаційне, всеж таки дуже правдоподібне.

Залізна збіжева резерва в Німеччині.

(УП) Німецька влада задумує створити в цьому році залізний збіжевий фонд для цілої держави, який дав би змогу в разі потреби прогодувати на пів року цілий нім. нарід. Ці запаси булиб усе реґулярно відновлювані. Такий запас дасть змогу державі все реґулювати ціни на збіжа в разі його надвишки чи браку на ринку через закуп чи пак продажу запасів. Ціни мають бути тверді.

Порядок нарад всесвітнього конґресу Комінтерну.

(УП) „Правда“ з 2. 7. ц. р. подає, що президія Викон. Комітету Комінтерну затвердила такий порядок нарад 9. конгресу ком. інтернаціоналу: 1) Звідомлення з діяльности Вик. Комітету Комінтерну — тов. Пік. 2) Наступ фашизму й завдання ком. інтернаціоналу в боротьбі за єдність робітничої кляси проти фашизму — тов. Димитров. 3) Приготування імперіялістичної війни й завдання ком. інтернаціоналу — тов. Ерколі. 4) Висліди соціялістичного будівництва в СССР. — тов. Мануїльський. 5) Вибір провідних орґанів комуніст. інтернаціоналу.

Комунізм у Китаю.

(УП) Китайський ґенерал Чай-Тінг-Кай, що по військовим ділам перебуває тепер в Европі, висловився перед голяндськими журналістами, що нема небезпеки, аби в Китаю запанував комунізм. Китайці за мудрий нарід, щоби піти на вудку московського імперіялізму. Все те, що Москва називає китайським комунізмом є нічим іншим, як зорґанізованим на велику скалю Москвою бандитизмом. Всі ці т. зв. комуністи, в дійсності бандити, не мають ніякої ідеї, за вимком власної наживи. Тому гноблють мирне населення.

Проти підтримування катів України в Европі.

На обурення „Таймсу" з причини подій у Німеччині відповідає в „Журналь де Женев" відомий редактор Бріке: „Ми питаємось, чи „Таймс" є справді покликаний говорити про „моральні та інтелектуальні норми, в яких ми живемо? Чи „Таймс" обурюється також проти того, що відбувається тепер у СССР? Чи він дивується, що в нашій Европі можна почислити голоси, які протестують проти винищування голодом, засланням на убивчу північ, залізом і вогнем нації европейської, споріднєної мовою з нашою, нації білої раси, христіянської віри, нації в тридцять пять мілїонів, української нації? Чи дивується він, що представників катів цієї нації запрошено і принято з повагою на маневрах брітійської авіяції? Чи не готуються, підтримуючи совітську кандидатуру до Союзу Народів, скріпити кайдани на Україні, чи скорше запечатати її могилу?"

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

Московські пляни в Німеччині.

„Таймс" повідомляють з Риги, що екзекутива Комінтерну видала короткий маніфест під наг. „Програма увільнення німецької робітничої кляси". Здається, що його зредаговано перед акцією Гітлера. Автор маніфесту розгортає плян знищення національно-соціялістичної держави та створення німецької совітської республики під комуністичним проводом, що братерськи обєднаної з Російською Совітською Республикою. Проповується націоналізація банків без відшкодування, а також і великого промислу, залізниць, торговельних концернів, церковного і монастирського майна, скреслення всіх боргів; найближчим завданням булаб також організація могутньої німецької армії. Маніфест звернено не лише до пролетаріяту, а й до середніх ремісників та інтелігентів, яких закликається припинити плачення податків і т. д. Цей маніфест міг би з успіхом бути присвячений панам Барту, Еріо та іншим французьким політикам, що за всяку ціну намагаються втягнути Францію до мілітарного союзу з Москвою.

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

Листування з інтернованими в концентраційних таборах.

Адміністраційна влада концентраційного табору оголосила інструції, що рідні інтернованих вільно листуватись з інтернованими. Листи підлягатимуть цензурі команданта табору. Всі справи концентраційного табору наладнує командант табору, а від його рішень можна відкликуватися до поліського воєводи Костек-Бернацького. Про передречинцеве звільнення з концентраційного табору рішає не поліський воєвода, тільки той воєвода, на просторі якого арештувала влада інтернованого.

З ДОРОГИ ЖИТТЯ.

Клопіт з фортепіяном.

Пригадалася мені одна подія з недавніх літ.

Популярна була у Львові постать „сеніора". Був це один з найстарших урядовців, одної з наших старших установ. Людина чесна, праведна, з добрим серцем, але сангвінік. Через малу дрібничку вибухав як ґейзер. І не зносив опозиції; тоді кожного опонента називав „хлопе", бо сам був шляхтич.

Скортіло сеніора і на старі роки оженився. Взяв собі за жінку молоду, багату вчительку. Звили собі кубелечко, купили меблі, жінка спровадила фортепіян, на якому ще грала мабуть її прабабка і жили як голубків пара. Але, як сказав поет: Des Lebens ungemischte Freude ward keinem irdischen zuteil.

Так було і тут. Насунулася чорна хмара. Жінку перенесли на посаду до Баранова.

Розстання було тяжке, але годі. Після відїзду жінки став сеніор далі бурлакувати удвійку з відомим у Львові „грекокатолицьким оборонцем".

Прийшла година, коли сеніора після чесно вислужених літ, пустили на емеритуру. Виринув новий клопіт: ліквідувати мешкання та їхати до жінки. Нові меблі післав до Баранова, а фортепіян рішив продати.

Мав молодшого товариша Петра Хропавого, що у вільних хвилинах скуповував та відпродував всяку всячину.

Йому сказав сеніор у ресторані „Під золотою грушкою", що має на продаж фортепіян.

— Я мусів би оглянути — каже Петро Хропавий.

— Нічого простішого — відповідає сеніор — підемо зараз і оглянете.

Те „зараз" тривало ще з півтора години і коштувало сеніора дещо, але він мав надію відбити собі це при ціні продажі історичного фортепіяну...

Пішли втрійку на Жовківське до хати. В хаті сеніор зачав від гостини. Чарка за чаркою, відкись узялася вудженина, післали за пивом.

А фортепіян на це все дивився і сумував, почувши про свою долю, що після років вірної служби у трьох чи чотирьох поколіннях доведеться йому доживати віку десь може в жидівських офіцинах на Жовківському. Не видержав болю; одна басова струна тріснула...

Сеніор, Петро і другий гість (всі були вже на підпитку) на жалібний звук струни пригадали собі дощо зійшлися.

Стали фортепіян пробувати, оглядати зверху, по боках і зі споду.

Раптом Петро кличе: „Пане сеніор, таж ваш фортепіян має лише три ноги"...

Сеніора мало кров не залила. Став безрадний. Але за хвилину опанував себе.

— Пусти хлопа до хати — каже наполовину з гнівом, наполовину з жалем — дай йому зїсти і випити, а він тобі буде ноги рахувати при фортепіяні. Як бракує нога, то хіба ви вкрали..

Тиберій Горобець.

НОВИНКИ

— **Головний редактор „Діла" Василь Мудрий** почав дня 18. липня відпочинкову відпустку. В часі відсутности буде його заступати **ред. д-р Іван Німчук.**

— **Свято в 50-ліття „Просвіти" в Угнові не відбудеться.** З Угнова дістаємо таке повідомлення: З причин від комітету незалежних заповіджене на день 17. липня ц. р. ювилейне свято у пятьдесятьліття читальні „Просвіти" в Угнові не відбудеться.

— **Міжнародній конґрес морального виховання** відбудеться у вересні у Кракові. Буде це шостий цього року конґрес; перший відбувся у 1908 у Льондоні, другий у Гаазі, дальші у Женеві, Римі та Парижі. У конґресі беруть участь люди ріжних поглядів релігійних, суспільних і політичних обєднані одною метою — піднести рівень виховавчих метод. Конґрес поділить свої праці на 4 секції: мораль і праця, дитяча література, молодь як посередник порозуміння між народами і коедукація.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні Держ. Кляс. Льотерії впали виграні на такі числа: 15.000 зол. на ч. 84720. 10.000 зол. на ч. 54702 168306. 2.000 зол. на ч. 95211 142106 165333. 1.000 зол. на ч. 15917 20529 31244 63791 89888 94377 111112 123946 154945 157635. 500 зол. на ч. 25936 40487 48989 66583 110824 168898. 400 зол. на ч. 607 1359 1441 50745 53300 81159 89253 96066 100307 111207 123275 141632 160477. 250 зол. на ч. 38758 39690 43889 48563 49742 52782 53718 55374 76224 77388 81066 84458 93334 104740 106139 112512 116306 114292 142937 153407 156942.

— **Французи придумали нову торпеду.** У пристані Сен-Незер роблять тепер спроби з новим типом торпеди. Торпеда ця дуже маленька: на 12 метрів, зате робить на годину 55 „вузлів". Її завданням буде підчас війни переривати бльокаду або нападати на кораблі з військом, головно підчас мряки. Такий малий човен зможе непомітно підїзджати під великі кораблі, з літака не буде легко його доглянути і важко буде його обстрілювати з огляду на його швидкість. Крім цього він такий плоский, що не зачіпатиме мін. Торпеда дістала назву „Скавт Б 10" і дуже дешева. Французьке міністерство війни рішило випродукувати їх багато.

— **У Відні завмирають кабарети.** У Відні — одному із найвеселіших колись міст, завмирають кабарети і варієте. Учасники цих веселих льокалів не мають гостей і приневолені ліквідувати свої підприємства. Від осени 3500 кабаретових і варієтових артистів лишиться без хліба. Заходи їх професійного товариства досі не дали успіху. Якщо пашпортові обмеження дозволять, розбредуться вони по світі або змінять професію.

— **Дириґент, що мав ясновидіння.** Цими днями помер у Римі визначний дириґент Віценцо Сассаролі. На його похорони прийшов почтою вінок з таємним надписом: „У будуччину можна вглянути. Останній привіт для Сассаролі". Цей вінок прислала жінка славного французького, вже покійного, астронома Флямаріона на спомин одної цікавої події, яку Флямаріон записав як доказ ясновидючости. Сассаролі став зовсім молодим дириґентом у містечку Сантіяно, що мало 6000 мешканців. Одного дня підчас проби в одній салі, він нагло перервав пробу і заявив тремтючим голосом, що за 5 днів цей будинок в годині 11.25 завалиться. Всі зібрані мали враження, що він обожеволів. Власник салі закликав архітектів, які оглянули весь будинок і не найшли в ньому ніяких рис. На пятий день Сассаролі мав знову вранці пробу орхестри, але в годині 11-ій перервав її і вийшов зі салі заявляючи, що втікає перед неминучою катастрофою. За ним вийшли всі музиканти. Точнісько в год. 11.25 дім завалився.

— **Ріжні вістки.** 15-літня голяндська плавачка Вілле Уден установила новий світовий рекорд у швидкості плавання на просторі 400 метрів 1:16. — Невідомий філянтроп переслав управі шпиталя в Ліль 4 грами раду вартости 3 міліони фр. для тамошнього „Інституту боротьби з раком". Цей інститут матиме вже 6 грамів раду; паризький радовий інститут має 8 грамів. — Домик Петра В. в Архангельську перенесуть ненарушно до Музею Архітектури в Москві як історичну памятку. — Перестав виходити відомий німецький національний денник „Франкфуртер Пост". — Імпорт до Анґлії в червні рівний 61,172.638 фунтів, себто на 7 і пів міліона фунтів більше, ніж у минулому році, а експорт рівний 32,120.075 фунтів, себто на 3,654.323 фунтів більше ніж у минулому році. — Румунський уряд приготовляє проект закону, що приневолює все населення працювати 5 днів при роботах для направи доріг; цей обовязок упаде головно на селянство.

— **Вибагливі безробітні.** Цими днями виїхала в Брюсель до Абісинії на колесах більша група безробітних. Наколісників у Бельгії багато і цей спосіб комунікації там дуже поширений. Бельгійські безробітні доїдуть до моря безплатно, продаючи по дорозі листівки зі знимками, які будуть робити, ще й сподіваються заробити на проїзд кораблем. В Абісинії мають вони надію найти працю на ріллі або у промислі. В Абісинії будуть вони при кінці вересня.

— **Боротьба з африканськими знахорами.** В анґлійській кольонії у Східній Африці, Кенія, анґлійська місцева влада рішила енерґійними засобами позбутись знахорів, які поширились там незвичайно і використовують бідне населення. Ці знахорі зуміли притягти до себе населення теж інших провінцій і задурманюють його всяким буцім-то цілющим зіллям. Вони зорганізували крадіж худоби, яку перепродували. Тепер влада зареєструвала всіх знахорів і виселить їх до окремої далекої провінції.

Подяка.

Комітет українських півосель у Львові складає оцим найсерддечнішу подяку Ексцеленції Митрополитові за щедрі жертви, зложені на харчування дітей на півоселях. Наші діти мають люблячого і щедрого Батька і завдяки Йому так багато їх може з півосель користати. Дякуємо теж сердечно нашим Хвальним Установам та всьому Громадянству за жертви, зложені дня 8. липня ц. р. в часі вуличної збірки, яка принесла 550 зол. Просимо всіх цікавих заглянути на півоселі в обідовій порі, щоб побачити, як весело нашій дітворі живеться. Жертви просимо складати в Центробанку, вул. 3. Мая.

КОМІТЕТ.

Із судової салі.

ЗА ВБИВСТВО У ДУНАЄВІ.

Окружний суд у Бережанах засудив Василя і Йосифа Бідаків, обох з Дунаєва, по 2 роки вязниці за те, що в квітні 1933 р. враз з померлим Іваном Голишом напали на Дмитра Димида і побили його палицями по голові так, що він помер. Проти цього присуду внесли засуджені апеляцію. У понеділок 16. липня ц. р. відбулася розправа в апеляційному суді у Львові. Трибунал у складі радн. Дженського, Рамінського і Вігушинського відкинув присуд бережанського суду, бо повірив обороні засуджених, що Димида побив тільки небіщик Іван Голиш і тому звільнив обох від вини і кари. Акт обвинувачення піддержував прок. Соболевський, а боронив адв. д-р Лев Ганкевич.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о. РОМАН ВИСОЧАНСЬКИЙ.

В суботу 14. липня ц. р. закінчив своє працьовите життя стрийський душпастир і голова Кружка „Рідної Школи" о. Роман Височанський. Не видержав смертельних мук страшної недуги рака і відійшов у засвіти, щоб там здати рахунок зі своєї діяльности.

А була це велика праця. Майже всі стрийські установи відчували його невпинну опіку. Не було людини в Стрию, щоб не була П кійникові винна якоїсь вдячности за подане йому добро. Найбільші заслуги має для „Рідної Школи". Як голова стрийського Кружка, боровся всіма силами за нього і за істнування його шкіл. І видержав аж до кінця. З ним „Рідна Школа" жила й розвивалася. З ним також попала в злидні і тяжко буде піднайти відповідного наслідника по бл. п. о. Височанськім. Не диво, що всі стрияни мали до о. Височанського велику пошану і любов.

Доказом цього були превеликі людські хвилі, що йшли перед і за домовиною на місцевий цвинтар. Похорони вело біля 30 священиків, товаришів померщого. Йшли вони під проводом відпоручників львівської Консисторії оо. Дзеровича і д-ра Костельника та стрийського крил. о. Пеленського. Перед жалібним возом ішли довгими рядами делеґації шкільної молоді і ріжних інституцій з гарними вінцями. Орхестра „Сокола" і злучені хори Стрийщини взяли теж участь у жалібному поході.

Перед „Народнім Домом", де Покійний був членом Надзірної Ради, виголосив промову директор семинарії „Рідної Школи" проф. Цісик Омелян. Духовенство віддало честь памяти померщого діяча промовою о. д-ра Костельника, а на цвинтарі промовив голова філії „Просвіти" о. Цурковський. В похороні взяло участь також 3 латинських священиків. Видно було теж німецького пастора п. Ляденберґера.

Земля пером заслуженому священикові і громадянинові! (б. н.)

ВАСИЛЬ КЕБУЗИНСЬКИЙ.

Дня 13. липня ц. р. помер у Станиславові в 70. році життя емер. залізничник Василь Кебузинський. Покійний належав до найстарших станиславівських свідомих громадян-українців і від найдавніших часів брав живу участь у народнім житті. Був співосновником майже всіх міщанських українських товариств, а на своїм передмісті Княгинин-Кольонія був співосновником, довгий час заступником голови, а по війні якийсь час головою читальні „Просвіти", заступником голови і почесним членом Української Захоронки, співосновником Райфайзенки і членом Комітету будови церкви. За його співучасть всі українські товариства закупили посередині Княгинина-Кольонії ще перед війною при головній вулиці першоклясну реальність. Похорони Покійного були великою маніфестацією і зібрали много народу. Вів їх о. прелат Медвецький при співучасти двох священиків. Підчас походу грала музика „Зорі". На цвинтарі попрощав Покійного від церковних добродійних установ о. прелат Медвецький, а іменем українських товариств і громадянства д-р Юлій Олесницький. В. Й. П.!

Український народе! Памятай, що від Тебе залежить національна свідомість наших братів на далекому Сході і Заході, тому шли датки і дарові книжки на адресу Т-ва „Просвіта у Львові.

СПОРТ.

Черче 15. VII. Лисоня (Бережани) — Черчанка 4 : 1 (4 : 0). Мистецькі змагання принесли заслужену перемогу Лисоні. Черчанка грала цим разом багато краще, ніж минулими разами. Лисоня виступила в ослабленому складі. В Лисоні на перше місце вибивається Якимів, правий крайник і воротар. З Черчанки Лібер і Гладун М. Суддював п. Воробець. Ворота добули: Якимів 2, Клецор і Ференс для Лисоні, Стек М. для Черчанки.

Перемишль 15. VII. Спартак — Запорожець (Нижанковичі) 2 : 1 (2 : 1). Товариські змагання.

Товмач 12. VII. Чайка — Сокіл III. (Станисл.) 5 : 1 (3 : 1). Заслужена перемога Чайки. Гра велася весь час у сильному темпі. В Чайці дуже добра трійка нападу, в Соколі оба крайники та правий оборонець. Сокіл III. грав увесь час фер, чим відріжняється від інших станиславівських дружин.

ЛЕГКОАТЛЕТИКА В КОЛОМИЇ.

Коломия 12. VII. Легкоатлетичні змагання коломийських клюбів: „Сокола", „Довбуша", „Каменярів" та „Сокола" — Печеніжин дали ось-такі висліди: В конкуренції жінок. Гордійчук II. (Сокіл К.) осягнула в бігу на 60 м. час 9·6. Стусан кулею Захарчук (Сокіл К.) 7·54 м., скок увисочінь Кузьмівна (Сокіл К.) 1·15 м., скок удовжінь Гордійчук II. 3·55 м. **Мущини:** 100 м. Ґуда (Довбуш) 12·1, 800 м. Ґуда 2,24·3, мет ратищем Земба (С. К.) 34·74 м., диск Мелько (С. К.) 31·25 м. Скок увисочінь 1) Олександрович (С. К.) 1·56, 2) Чопановський (Довбуш) 1·56, скок у довжінь Федів (Каменярі) 5·56 м., скок на жердці Чопановський (Довбуш) 2·81.

Стартувало 23 змагунок і змагунів. Організація справна в руках „Сокола", Коломия.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича. Косів:

19. VII. Корневільські дзвони.
20. VII. Детектив.
21. VII. Королева кіна.
22. VII. Залізна острога.
23. VII. Чумаки.
24. VII. Мазепа.

Великий Міський Театр.
Нечинний з причини ферій.

Театр Ріжнородностей.
Нечинний з причини ферій.

Кіна.

АПОЛЬО: „Голос засудження".

АТЛЯНТИК: „Буритель".

ВАНДА: „Жінка з Монтекарльо".

КАСІНО: „Гніздо залюблених". Танцюристки в Буенос Айрес.

КОЛІСЕЙ: Нечинне.

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль білих ліжечок" (із Містенґет), Барту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Маскарада кохання", та ревія.

МІРАЖ: „Навіщо працювати" (Фліп і Фляп) „Біла лелія".

МУЗА: „Професор у кабареті" (Бастер Кітон).

ПАН: „Усміх щастя", „Дана-Кер".

ПАЛЯС: „Пробоєва бриґада Захарова".

ПАСАЖ: „Тайна спальні" та ревія.

СВІТ: „Порт Сан-Дієго", „Заборонена мельодія".

СОНЦЕ: „Давид Ґольдер" і ревія.

СТИЛЕВЕ: „Магараджа з Рампуру" з Борисом Кардовом та оперетка „Поштар з Тиролю".

ХИМЕРА: „Цвітка степу" (Чарльз Фарел).

УТІХА: „Сховайте ваші смутки" та ревія.

Закордонне радіо.

Середа, 18. липня 1934.

Відень (506,8) 19·40, 22·50 Концерт, **Братислава** (298,8) 15·15 Концерт, **Кошиці** (269,5) 11·30 Циг. музика, **Мор. Острава** (259,1) **18·20 Концерт Українського Хору** (українські та словацькі пісні), **Прага** (470,2) 19·10 Легка музика, 21·15 Камер. концерт, **Париж** (1649) 20·45 Симф. концерт, **Білгород** (439,8) 18·30 Пісоньки, **Любляна** (569,3) 20·00 Спів, 20·45 Хор, **Берлін** (356,7) 16·00 Концерт військ. орхестри, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18·40 Солісти (музика, спів), **Кельн** (455,9) 17·15 Камеральна музика, **Ляйпціг** (382,2) 17·10 Нар. музика, **Мінхен** (405,4) 13·25 Оп. музика, 14·20 Спів, 21·00 Концерт (музика, спів Фейге, сопран, Андрієнко, тенор), **Бреслав** (315,8) 18·15 Спів, **Будапешт** (549,5) 12·05 Легка музика, 20·15 „Богема" оп. Пучіні, **Міляно** (368,6) 17·10 Камер. музика, спів, **Рим** (420,8) 20·45 „Ісабо".

Четвер, 19. липня 1934.

Відень (506,8) 12·00 Концерт, 18·30 Музика у звірят, 20·00 Симф. концерт, **Прага** (470,2) 14·10 Спів, **Париж** (16·49) 17·00 Клясична програма, **Атльона** (531) 20·30 Скрипкові дуети, 20·55 Спів, **Білгород** (429,8) 19·00 Спів, 20·00 „Орлов" оп. Ґраніхштедтена, **Берлін** (356,7) 19·00 Солісти (спів, музика), 21·00 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·35 Солісти (музика, спів), **Ляйпціг** (382,2) 21·15 Симф. концерт. **Мінхен** (405,4) 14·20 Солісти (спів, музика), **Будапешт** (549,5) 12·15 Концерт військ. орхестри, 18·30 Концерт, 20·20 Спів, **Міляно** (368,6) 11·30 Тріо, 20·45 Оп. вечір. „Паяци" оп. Леонкаваля, „Ідь Містеро" сицилійська сцена Дж. Верґа, Монлеона, **Рим** (420,8) 17·10 Вок. інстр. концерт. 20·45 Музика Росінія (спів, музика).

Львівське радіо.

Середа, 18. липня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·03 Метеорольоґічні вістки, 12·10 Концерт, 13·05 Французька симфонічна музика (гр. пл.), 14·00 Експортові вістки, 14·05 Збіжева біржа, 16·00 Легка музика, вокальний дует, 17·00 Для дітей: „Не штука дивитися, бачити штука" (з вакацій молодого природника), 17·15 Концерт хору, 17·45 Співочий ресітал, 18·00 Книжка й наука, 18·15 Орхестра Дініку (гр. пл.), 18·45 „Про культуру будня" 18·55 Туристичний бюлетен львівської зал. дирекції, 19·00 Всячина, 19·15 Скрипковий ресітал, 19·40 Музика з гр. пл., 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Актуальний фейлетон, 20·12 Гр. плити, 21·02 Про мандрівництво, 21·12 Пісні (Тіфан, мецосопран), 21·30 Фортепян, 22·00 „Полювання на зайця", 22·15 Танкова музика.

Четвер. 19. липня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 12·03 Метеорольоґічні вістки, 12·10 Музика з гр. пл. 13·05 Для молодших дітей, 13·20 Концерт, 14·00 Експортові вістки, 14·05 Збіжева біржа, 16·00 Балетова музика (гр. пл.), 17·00 Почтова скринька, 16·15 Фортепяновий ресітал, 17·45 Американські пісні, 18·00 Яйця — продукт живий та дешевий, 18·15 Авд. „Чудова ловля", 19·00 Всячина, 19·15 Органовий ресітал, 19·40 Скрипкові твори (гр. пл.), 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·12 Легка музика, спів, 21·02 Моди, 21·12 Концерт орхестри, спів, 22·00 Сх. Прусія вчора, нині й завтра, 22·15 Легка музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові в приватних оборотах 5·27 1/4 зол.

Німецькі марки 195·00—200·00, фр. франки 34·80—35·00, шв. франки 171·50—172·50, фунти стерлінґи 26·60—26·80, австр. шилінґи 98·00—100, чеські корони 21·60—22·00, рум. леви 37·50—39·00, ліри 45·50—46·50.

Золото: Доляри 8·91—8·93. Франки фр. 34·40—34·90 Дукати 82·10—82·80, Корони 36·20—36·80, Рублі 45·50—46·50.

Срібло: Корони 0·28, Фльорени 0·70, Рублі 1·20.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська: Ячмінь двірський 12·75—13·25, на мливо 12·00—12·25, (льоко Львів) 13·25—13·50, вика чорна 12·75—13·25, сіра 11·75—12·25, гречка на мливо 17—18, конопл. сімя 28—30, крупи гречані 34·50—35·50, мука пшенична І—Д 30·50—31, І—Ц 27·50—28, І—Д 27·23—27·75, II—Ц 23·50—24·50, II—Д 21·50—22, II—Е 21—21·50, II—Ф 18·50—19, житня І. ґат. до 25 %, 20—21, II. ґат. 11·50—12.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 18. липня ц. р. кооперативам платив за:

1 к.	десер. масло	1·90 зол.
1 л.	молока	0·13 „
1 л.	сметани	0·55 „
1 к.	яєць	2·30 „

Тенденція на масло і яйця вдержана, на молоко і сметану слаба.

Маслосоюз повідомляє, що від 19. липня ц. р. платить своїм доставцям за 1 кґ. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Глованького 23):

Курята	(пара курят важить не менше як 1·50 кґ.) за 1 кґ.	0·90	зол.
Кури	І кляса	0·80	„
„	II „	0·60	„

Тенденція спокійна.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

КОНКУРС

НА ПОМАЛЮВАННЯ ЦЕРКВИ Рождества Христового в Галичі. Участь у конкурсі можуть брати тільки артисти малярі. Інформації уділює до 23 м. м. інж. О. Пежанський Львів, Педчинська 22. тел. 54-67 між 14—15 год. 57 1—1

ОПОВІСТКИ

Нова школа. Ігуменат Монастиря СС. Василіянок у Львові (вул. Потоцького 95) подає оцим до загального відома милу вістку, що рішенням Кураторії О. Ш. Л. у Львові з дня 7. липня 1934 дістав дозвіл відкрити зі шкільним роком 1934/5 нову школу, дуже потрібну і дуже на часі, а саме: Приватну захоронярську семинарію з українською мовою навчання. Ця школа буде виховувати фахових учительок для ведення дитсадків і захоронок. Таких семинарій було досі всього кілька в цілій Польщі і на терені львівської Кураторії тільки одна (державна) у Львові, з якої наша молодь майже не користала. Наука в захоронярській семинарії триває 3 роки, на І. курс вільно приняти найбільше 40 учениць. Кандидатки мусять мати скінчених 14 літ і 7 кляс вселюдної школи або відповідні ґімназійні кляси. Вступні іспити відбудуться перед кінцем серпня, а від 1. вересня ц. р. зачнеться правильна наука. Місячна оплата за науку буде доступна, щоби тільки покрити необхідні видатки. Управу цієї школи обійме кваліфікована сила, п. проф. Надія Деревич-Литвиненко. Зголошення до вступних іспитів приймає Дирекція школи (Львів, вул. Потоцького 95.) від тепер до 22. серпня 1934 р. **За Ігуменат СС. Василіянок у Львові Йосифа Худерська Ч. св. В. В. намісниця.** 34-53 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.